

ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я І ЖИТТЯ ПРАЦІВНИКІВ - ГОЛОВНИЙ ПРИНЦИП ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

*Ясько В.О.,
здобувай СВО «Магістр» інженерно-
технологічного факультету
Науковий керівник –
Дрожжана О.У., старший викладач*

Питання охорони праці є дуже важливим і має неабияке значення для українського суспільства, особливо сьогодні, коли більшість підприємств намагається оптимізувати виробничі витрати і не приділяють належної уваги створенню безпечних і нешкідливих умов праці.

Травматизм на виробництві завдає не лише багато горя і страждань конкретним людям. Їхнім рідним та близьким, а й безпосередньо впливає на економіку країни, боці особисті трагедії виливаються в чималі суспільні втрати, негативно позначаються на рівні життя людей.

Дотримання конституційних прав громадян на безпечні та здорові умови праці є головним принципом державної політики у сфері охорони праці [1].

Цим принципом керується весь цивілізований світ, його закладено в найважливіших конвенціях Міжнародної організації праці, членом якої є наша держава. Важливим економічним та правовим механізмом реалізації конституційних прав громадян на безпечні і здорові умови праці є загальнообов'язкове державне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання.

Відтак, стабільне та ефективне його функціонування - необхідна умова для забезпечення конституційних гарантій щодо соціального захисту, охорони життя та здоров'я громадян у процесі їх трудової діяльності.

Місія Фонду- реалізація гарантії соціального захисту всім громадянам України, що перебувають в офіційних трудових відносинах, у разі травмування в процесі трудової діяльності [2].

Зрозуміло, що як страхова фінансова інституція ми в першу чергу зацікавлені у мінімізації страхових ризиків та зменшенні кількості страхових випадків і відповідно виплат.

З огляду на це логічно, що серед пріоритетів діяльності Фонду є проведення профілактичної роботи, спрямованої на усунення шкідливих і небезпечних виробничих факторів, запобігання нещасним випадкам на виробництві, професійним захворюванням.

Відповідно до законодавства основними напрямками профілактичних заходів, які реалізуються Фондом самостійно чи у співпраці з іншими зацікавленими суб'єктами є:

- розроблення нормативних актів з питань охорони та гігієни праці, здійснення наукових досліджень у цій сфері;

- пропаганда та поширення позитивного досвіду створення безпечних та нешкідливих умов праці;

- навчання та підвищення рівня знань працівників, які вирішують питання охорони праці.

Враховуючи, що більшість причин нещасних випадків є організаційні причини. тому Фондом особливе значення приділяється пропаганді в засобах масової інформації безпечних та нешкідливих умов праці шляхом створення теле- і радіопередач, видання та розповсюдження нормативних актів, збірників та іншої спеціальної літератури з питань охорони праці.

Крім того. Фонд продуктивно працює над вирішенням окремих проблемних питань медицини та гігієни праці.

Профілактична програма у цьому контексті містить заходи з підвищення стандартів медичного обслуговування. лікування, профілактики та реабілітації потерпілих на виробництві; створення інформаційної інфраструктури підтримки лікувальних закладів, медичних працівників і пацієнтів; реєстру професійних захворювань працюючих.

Не дивлячись на профілактичну роботу статистика показує, що негативні наслідки впливу факторів виробничого середовища на організм працівників в Україні за своїм рівнем залишаються набагато вищими, ніж у промислово розвинутих країнах світу.

Особливо гостро це відчувається на підприємствах недержавного сектора економіки, малих та щойно створених, де, як правило, відсутні служби охорони праці, не укладаються колективні договори, відсутня підготовка професійних кадрів та немає належного контролю.

Саме роботодавець відповідно до вимог Закону «Про охорону праці» зобов'язаний створити на робочому місці належні умови праці, а також забезпечити додержання вимог законодавства щодо прав працівників у галузі охорони праці.

Близько 65 відсотків усіх нещасних випадків стається через організаційні причини, усунення яких не потребує ніяких матеріальних затрат. Необхідно лише посилити технологічну і трудову дисципліну, рівень організації виконання робіт, а також вжити належні заходи щодо підвищення рівня професійної підготовки працівників та їх навчання з питань організації та безпечного виконання робіт, тобто запровадити ефективну систему управління охороною праці.

Профілактична робота Фонду неможлива без ефективної діяльності служби страхових експертів, оскільки саме ці фахівці виконують значну частину завдань з профілактики [2].

Основними її завданнями є:

- надання роботодавцям необхідних консультацій щодо створення ефективних систем управління охороною праці;

- перевірка стану профілактичної роботи та охорони праці на підприємствах, участь у розслідуванні нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань;

- пропаганда та поширення позитивного досвіду створення безпечних і нешкідливих умов праці.

Сьогодні гострою є проблема дефіциту належного рівня підготовлених кадрів з питань охорони праці як на підприємствах, так і Фонді. Надзвичайно актуальною є розробка програми підготовки у вищих навчальних закладах кадрів з охорони праці, у тому числі страхових експертів. Таких фахівців мають залучати більшість наших підприємств, де функції спеціалістів з охорони праці виконують люди без відповідної освіти та досвіду.

Список використаних джерел

1 Конституція України: станом на 2 червня 2016 року N 1401-УІІ. Відомості ВР України, 2016.

2. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України станом на 19 12 2017р. № 2249-УІІ. Відомості ВР України, 2017.